

OŠ PUŠĆA
Zagorska 2
10294 Donja Pušća

PRAVILNIK O SIGURNOJ I ODGOVORNOJ UPOTREBI
INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKE
TEHNOLOGIJE U ŠKOLI

Donja Pušća, siječanj 2020.

- odgovorno i učinkovito korištenje digitalnih tehnologija u mrežnoj zajednici,
- razvijanja digitalnih kompetencija
- propisivanja sankcija u slučaju kršenja odredbi Pravilnika.

Cilj je sigurnosne politike Škole propisati odredbe koje imaju za cilj upravljanje svim primjenjivim aspektima sigurnosti informacijskih sustava. Njime se propisuju obveze i prava korisnika informacijskih sustava, raspodjela odgovornosti, plan održavanja, dokumentiranje sustava itd. Nadalje, sigurnosna politika mora obuhvatiti i područje upravljanja rizicima, incidentima te postupcima kako se oporaviti od incidenata.

Većina mjera zaštite implementirana je od strane davatelja internetskih usluga - CARNet. Njihovi serveri blokiraju sadržaje i stanice sumnjivog karaktera.

OSNOVNE SIGURNOSNE ODREDBE

Članak 4.

Materijalni i nematerijalni resursi:

- korisnici IKT infrastrukture su učenici, učitelji, ostali zaposlenici i povremeni korisnici
- kompletna računalna mreža i računalna oprema smatraju se IKT infrastrukturom čiji je vlasnik Škola
- virtualnim školskim prostorom smatra se školsko mrežno mjesto <http://os-pusca-donja.skole.hr/>, a službena školska mjesta na društvenim mrežama te svako mrežno mjesto na kojem se učenici i zaposlenici Škole javljaju kao njeni službeni predstavnici i školske platforme.

Članak 5.

Načelo povjerljivosti informacija podrazumijeva da informacije moraju biti dostupne samo onome kome su namijenjene. U skladu s time, Škola razlikuje interne, javne i povjerljive informacije:

- Skupinu javnih informacija čine one informacije koje opisuju djelatnosti Škole, a njihova javna dostupnost je u interesu Škole. Tu spadaju kontakt podatci Škole, promidžbeni materijal i ostale informacije s mrežne stranice.
- Interne informacije su one koje se odnose na podatke pojedinca (kontakt podatci, fotografija osobe, podatci iz evidencije koju vodi Škola itd.).

Škola koristi brojne službene aplikacije u svrhu prikupljanja, obrade i slanja podataka te su navedene informacije povjerljive. Zaposlenici zaduženi za unos podataka obvezni su čuvati povjerljive informacije te iste ne smiju prosljeđivati neovlaštenim osobama. To se odnosi na pristup podacima: e-Dnevnika, e-Matice, računovodstvenih, administrativnih te drugih mrežnih aplikacija i programa koji sadrže osobne podatke zaposlenika ili učenika. Zaposlenici Škole zaduženi za unos i čuvanje navedenih podataka trebaju svoja računala zaštititi lozinkom

Zaposlenicima je strogo zabranjeno davati učenicima i drugim korisnicima vlastite zaporke i druge digitalne identitete.

Članak 12.

Računala u Školi spojena su žičanim i/ili bežičnim načinom spajanja na mrežu.

Žičano i/ili bežično su spojena sva računala u knjižnici, učionicama te u uredima.

Postavke na računalima koje koriste učenici podešene su na općenite te je na svim računalima postavljeno da kod prijave u operativni sustav nema zaporke. Svi operativni sustavi u Školi licencirani su i besplatno preuzeti od Ministarstva znanosti i obrazovanja.

REGULIRANJE PRISTUPA IKT OPREMI

Članak 13.

Računalnoj mreži mogu pristupiti zaposlenici i učenici Škole. Nitko od navedenih korisnika ne smije ometati i onemogućavati rad školske žičane ili bežične mreže.

Članak 14.

Učenici smiju koristiti računala samo uz dopuštenje zaposlenika. Pristup aplikacijama i internetskim sadržajima određuje isključivo zaposlenik.

Učenici ne smiju instalirati dodatne računalne programe na računala (igrice ili nekakav drugi program) bez odobrenja administratora.

Članak 15.

Zaposlenici i učenici koji koriste informatičku opremu moraju se pridržavati navedenih odredbi:

- učionicu moraju ostaviti uvijek na kraju onako kako su je zatekli
- računala se obavezno moraju ugasiti nakon uporabe
- u slučaju kvara računala obavijestiti administratora ili ravnatelja
- radna mjesta moraju ostati čista i uredna (namješteni tipkovnica, miš, monitor i stolica na svome mjestu)
- prozore obavezno zatvoriti.

Članak 16.

Većina računala u školi podešena su da se za ulaz u operativni sustav ne koristi zaporka.

U slučaju potrebe za korištenjem korisničke zaporke, u nastavku slijedi smjernica za izradu: ne smije biti kraća od šest (6) znakova, mora imati kombinaciju velikih/malih slova, mora imati minimalno jedan broj i jedan poseban znak.

Članak 17.

„Netiquette“ je ustaljen popis pravila lijepog ponašanja u internetskoj komunikaciji i preveden je na mnoštvo jezika. Hrvatske stranice dostupne su na

http://hr-netiquette.org/

Škola će ovaj skup pravila učiniti dostupnim svojim učenicima, o tome ih podučiti, te primijeniti vlastitu politiku u skladu s tim pravilima.

Članak 21.

Prilikom korištenja i objavljivanja sadržaja na Internetu, korisnici se moraju pridržavati sljedećih uputa:

- svi korisnici moraju znati da su odgovorni za sve što pišu, objavljuju ili komentiraju na Internetu
- odgovorni korisnici svojim potpisom stoje iza sadržaja koji objave
- svaki korisnik mora dobro balansirati između privatnih i školskih informacija koje dijele s drugima
- korisnici moraju biti pažljivi koje podatke objavljuju na Internetu jer time utječu na svoju sigurnost i zaštitu svoje privatnosti
- poštivati autorska prava, tj. tuđe radove ne smiju prikazivati kao svoje, niti nedozvoljeno preuzimati tuđe radove s Interneta
- uravnotežiti vrijeme korištenja Interneta, tj. umjerenosti u korištenju.

a) Prilikom korištenja elektroničke pošte moramo se pridržavati ovih uputa:

- Ukoliko ne koristite postupke enkripcije (hardware ili software), morate znati da elektronička pošta na Internetu nije sigurna. Nemojte nikada staviti u e-mail ono što ne biste stavili na dopisnicu.
- Poštujte vlasnička prava nad materijalima koje reproducirate. Gotovo sve zemlje imaju zakone o vlasničkim pravima.
- Ukoliko prosljeđujete poruku koju ste primili, ne mijenjajte sadržaj. Ako je to bila osobna poruka upućena vama i vi je preusmjeravate grupi, zatražite dopuštenje. Možete ju kratiti i citirati samo dijelove od značaja, ali naznačite njezinog autora.
- Nikada ne šaljite “lance sreće” elektroničkom poštom. “Lanci sreće” zabranjeni su na Internetu. Pristup mreži (ili servisu ili forumu) može vam biti uskraćen.
- Budite oprezni prilikom slanja elektroničke pošte. Postoje adrese koje predstavljaju grupu ljudi, a izgledaju kao da se radi o jednoj osobi. Znajte kome šaljete e-mail.
- Imajte na umu da je primatelj ljudsko biće, čija se kultura, jezik i smisao za humor mogu razlikovati od vaših.
- Ne šaljite velike količine podataka ljudima koji ih nisu zatražili.

b) Mailing liste, news grupe

Sva pravila za elektroničku poštu vrijede i ovdje:

- Čitajte mailing liste i news grupe mjesec ili dva prije nego što na njih nešto pošaljete.
- Ne okrivljajte sistem administratora zbog ponašanja korisnika sistema.

Članak 22.

Autorska prava na online-dokumentima najčešće se definiraju s tzv. Creative Commons (CC) licencama (više na :

<https://creativecommons.org/licenses/?lang=hr> <https://creativecommons.org/licenses/?lang=hr>).

Creative Commons licence jesu skup autorsko-pravnih licenci pravovaljanih u čitavom svijetu. Svaka od licenci pomaže autorima da zadrže svoja autorska prava, a drugima dopuste da umnožavaju, distribuiraju i na neke druge načine koriste njihova djela. Svaka Creative Commons licenca osigurava davateljima licence i da ih se prizna i označi kao autore djela.

Zaposlenici i učenici potiču se da potpisuju materijale koji su sami izradili koristeći neku licencu te da poštuju tuđe radove. Nipošto tuđe radove ne smiju predstavljati kao svoje niti preuzimati zasluge za tuđe radove.

Korištenje tuđih radova s Interneta mora biti citirano, obavezno navodeći autora korištenih materijala te izvor informacije (poveznica i datum preuzimanja).

Računalni programi su također zaštićeni zakonom kao i jezična djela. Najčešće su zaštićeni samo izvorni programi no ne i ideje na kojima se oni zasnivaju. U to su uključeni naravno i online programi, odnosno web-aplikacije.

Kod mrežnih mjesta moguće je posebno zaštititi samo objavljeni sadržaj, a moguće je zaštititi i elemente koji se odnose na samo mrežno mjesto i djelo su dizajnera i/ili tvrtke/osobe koja je izradila samo mrežno mjesto.

Članak 23.

Prednost digitalnog sadržaja je da se ne uništava ili mu se ne umanjuje kvaliteta s brojem kopiranja. Ipak, zbog toga potrebno je biti vrlo oprezan s korištenjem digitalnih materijala, a još više s njihovim dijeljenjem. Naime, dijeljenje datoteka, samo po sebi, nije nelegalno. U slučaju da je datoteka proizvod pojedinca, pojedinac je može bez problema podijeliti s drugima na različite načine. Pritom je, dakako, uputno zaštititi djelo nekom vrstom prikladne licence.

Primjer nelegalnog dijeljenja datoteke jest kopiranje ili preuzimanje autorski zaštićenog materijala poput e-knjige, glazbe ili pak video sadržaja. Mnogi online servisi danas omogućuju preuzimanje glazbenih albuma, pjesama, videosadržaja ili pak e-knjiga na nelegalan način. Primjer su klijenti (npr. Torrent) koji omogućuju dijeljenje sadržaja između računala pa se tako dijele, najčešće, nelegalno nabavljeni videosadržaji te glazbeni sadržaji, ključevi za korištenje različitih aplikacija i drugi digitalni sadržaji koji su zaštićeni autorskim pravima gdje je izričito zabranjeno daljnje distribuiranje i umnožavanje bez dozvole autora ili bez plaćanja naknade.

Postoje i različiti oblici mrežnog servisa koji omogućuju registraciju korisnika za vrlo nisku mjesečnu pretplatu te nude preuzimanje gotovo neograničene količine digitalnog sadržaja koji je zaštićen autorskim pravom, no to je također nelegalno.

U Školi se izričito zabranjuje nelegalno kopiranje ili preuzimanje autorski zaštićenog materijala.

- postavljanje internetske ankete o žrtvi
- slanje virusa na e-mail ili mobitel
- slanje uznemirujućih fotografija putem e-maila, MMS-a ili drugih komunikacijskih alata.

Članak 26.

Nasilje u školama postao je sve veći problem tijekom nekoliko posljednjih godina, a budući da sve više djece koristi Internet i mobilne telefone za komuniciranje, elektroničko nasilje postalo je velik problem.

Škola će, prilikom rješavanja problema elektroničkog nasilja, koristiti sve raspoložive oblike individualne i grupne pomoći i podrške. U težim slučajevima zlostavljanja koji uključuju ozbiljne prijetnje prema drugim učenicima, a rezultiraju time da žrtva više ne želi ići u školu ili pak ako se nasilje nastavi unatoč prethodno poduzetim mjerama savjetovanja, pomoći i podrške, potrebno je izreći pedagošku mjeru sukladno važećim pravilnicima.

Svi oblici nasilničkog ponašanja u Školi nedopušteni su i disciplinski će odgovarati svi oni za koje se utvrdi da provode takve aktivnosti.

Edukacija o neprihvatljivom ponašanju provode se kroz predmete koji koriste tehnologiju ili sat razrednika te su pravila o prihvatljivom ponašanju i korištenju tehnologije vidljiva i u prostorijama Škole.

Stručna služba Škole provodit će savjetodavni rad s učenicima koji provode razne oblike uznemiravanja, a kroz strategiju će se provesti i preventivne mjere suzbijanja nasilja.

Škola će:

1. Podučiti učenike i zaposlenike o mogućim oblicima elektroničkog nasilja i o tome kako prepoznati elektroničko nasilje.
2. Jasno istaknuti prihvatljiva pravila ponašanja te učenike podučiti kroz predmete koji koriste tehnologiju, a zaposlenike kroz razne oblike edukacije.
3. Izraditi strategiju odgovora na elektroničko nasilje
4. Obilježavati Dane sigurnog korištenja Interneta i suzbijanja nasilja kroz kreativne radove.

Članak 27.

S ciljem unaprjeđenja suradnje s roditeljima, razrednici će na satovima razrednika i na roditeljskim sastancima upoznati učenike i roditelje sa školskim aktivnostima u području IKT.

Roditelji će navedene ciljeve razvijati kroz sudjelovanje na sastancima, individualnim razgovorima, razrednim projektima, školskim projektima, edukacijama za roditelje o sigurnosti na Internetu, korištenju e-dnevnika i sl., izvannastavnim aktivnostima, materijalima objavljenim na mrežnoj stranici Škole.

- Ako dijete dobije neprimjerenu poruku, poziv ili je izloženo nasilju, dati mu podršku i potaknuti ga da odmah razgovara s vama ili nekom drugom odraslom osobom u koju ima povjerenja (poput nastavnika ili školskog stručnog suradnika) kako se problem ne bi pogoršao.
- Ako je riječ o ozbiljnijim oblicima nasilja, osobito zastrašujućim prijetnjama, razmisliti o tome da se sve prijavi policiji. U takvim slučajevima dobro je sačuvati poruke u mobitelu ili negdje drugdje zapisati podatke o datumu, vremenu i sadržaju poruke ili poziva.
- Mobilni telefoni sve više imaju potpuni pristup Internetu i djeca i mladi koriste fiksne internetske veze kao i mobitele za pretraživanje Interneta. Stoga, iste sigurnosne mjere za korištenje Interneta postaju važne i za korištenje mobilnih telefona (zaštita osobnih podataka, izbjegavanje štetnih sadržaja, zaštita potrošača, ovisnost o računalnim igrama, i slično).

Članak 31.

Svi izrazi koji se u ovom Pravilniku koriste u muškom rodu neutralni su te se odnose i na muške i na ženske osobe.

Ovaj Pravilnik objavit će se na mrežnim stranicama Škole te stupa na snagu i primjenjuje se s danom objave.

KLASA: 003-04/20-01/07

URBROJ: 238/24-38-20-01

Donja Pušća, 29.1.2020.

Predsjednik Školskog odbora:
Franjo Percela, prof.

Ravnatelj OŠ Pušća:
Arsen Šarunić, dipl. ing. elektrotehnike